

Kitap Dünyasından;

YÜZYILLARIN KAVŞAĞINDA (Gasırlar Toğısında)

Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan NAZARBAYEV'in kitabı, **Yüzyılların Kavşağında**, *bilig* yayınları arasında çıktı. Eseri Kazak Türkçesinden Türkiye Türkçesine Banu MUHYAEVA aktarmış.

Kitabın adı, pek çok şeyi birden ifade ediyor. Sovyet sisteminin çöküşü sırasında, olayların içinde olan, deyim yerindeyse kazanın ortasında kaynayan bir devlet adamının yaşadıkları, gördükleri, bunalım ve gerginlikleri. Bir devlet adamının karşılaşılabileceği en zor günlerden kesitler...

Bu gerçeği anlatabilmek ve derin anlamları ifade edebilmek için seçilebilecek en doğru kapak düzenlemesi yapılmış: Yol veya zaman, sonsuzluğa uzanıp gelen iki derin çizgi, kapağın ortasında düğümlenmiş. Yüzyılların kavşağı, tarihin yığıldığı, dünya dengelerinin, bölgesel problemlerin tek noktada toplandığı çetin bir zaman düğümlenmesi. Kapak tasarımını yapan Ayşe Öztekin, kitabın bütün muhtevasını daha kapağı açmadan okuyucuya ifade etmeye çalışmış.

Kitabın takdimini Namık Kemal ZEYBEK yapmış. Yakından tanıdığı NAZARBAYEV ve kitabı hakkında yaptığı değerlendirmeyi burada verirsek, söyleyebileceklerimizin veciz bir özetini sunmuş oluruz:

"Tarihin keskin dönemeçlerinden birinde, dünya dengelerinin yerinden oynadığı ve alışılmış-oturmuş her şeyin altüst olduğu bir dönemde Nazarbayev, çok kritik bir noktada bulunuyordu. Sovyetler Birliğinin çöktüğü, korku ve endişenin yanı sıra dizginsiz hırsların ve hayallerin sökün ettiği günlerde; ağır başlı, gerçekçi, ilkesi ve dünya barışı için sorumluluk duyan bir lider olarak dikkatleri çekti.

Sovyet nükleer silahlarının bir kısmının Kazakistan'da konuşlandırılmış olması, eski Sovyet sahasında kargaşa ve çatışmaların çıkması, yetmiş yıllık bir entegrasyonun çökmesiyle ekonomik krizin patlaması, şartları son derece ağırlaştırıyordu. Ülke içinde ve bölgede barışın bıçak sırtında durmaya çalıştığı bir dönemde, Nazarbayev, bilgisi, dirayeti ve siyasi olgunluğu ile ülkesini selamete çıkararak bir önder devlet adamı oldu. Şimdi ise, Bağımsız Kazakistan'ın ekonomik, sosyal ve siyasi problemlerinin çözümü için büyük bir gayret, inanç ve sabırla çalıştığını yakından biliyoruz. Bu kitap gösteriyor ki; Nazarbayev, idealleri olan ve

İlker TASLACIOĞLU

Ahmet Yesevi Ü. Sos. Bil. Ens. Yük. Lis.
Öğrencisi

ideallerim gerçeklerle bağdaştıran geniş ufuklu bir devlet adamı olduğu kadar, derin ve dikkatli bir gözlemcidir. Olayların kökünde yatan tarihi kültürel ve sosyal sebepleri araştıran ve tahlil eden bir insan, geleceğe ışık tutan bir fikir adamıdır. Burada anlattıkları veya anlatabildiklerinden alınacak pek çok ders ve ibret vardır.

Bunun için Nursultan Agay, zamanımızda yaşanan fakat geleceği şekillendiren olaylar ve insanlardan söz edilen bu kitabını 'Gelecek İçin Anılar-Bolaşak Çaylı Estelik' türünde değerlendirmektedir."

Kitabın yazılma amacı ve karar anım Nazarbayev kısaca anlatmış:

"Ağustos ayında Aladağ eteklerinde gece gökyüzü hiçbir zaman kapkara görünmez; yavaş yavaş koyulaşır, derin denizyüzü gibi iyice göğeri, birden bire sayısız yıldız kıpır kıpır cilveleşmeye koyulur. Ben böyle bir manzarayı hiçbir yerde seyretmedim.

Şehir sessizdi. Sadece Cumhuriyet meydanından arada bir geçen arabaların sesi geliyordu. O gün işyerimde gece yarısına kadar oturdum. Son ayların yorgunluğu bedenimi de beynimi de yormuştu. Henüz iki saat önce biten referandumun ön sonuçlarını aldım. Anlaşılan, Kazakistan bundan sonra yeni anayasanın düzeni içinde yaşayacak...

Nedense, düşüncelerimde geçmiş olaylar dönüp duruyor. Eski yazılarımı ve ara sıra alığım notları karıştırmaya başladım. Geçip gitmiş olaylar, insanların yüzleri, heyecan dolu günler ve geceler, ayrıntılarına kadar gözümün önünde canlanıverdi.

Bizim için yolun başı gibi olan 1991 yılının olaylarını hatırladım. 1991 Ağustosunu ile 1995 Ağustosuna barış tarihinin birkaç on yılına sığmayacak olaylar sığmıştır. O sessiz gecede aklıma bir düşünce geldi; 'col cönekey ayaldama' - yol almayı bırakıp-, son yıllarda yaşadığımız dramatik anaforu gözden geçirmek ve samimiyetle eleştirmek, fena olmazdı..."